

Chicagoje.
Sportininkai.
Menininkai.
Dėl "subversyvių".
Rašo R. MIZARA

Chicagoje išbuvo veik išties savaite. Turėjau eile pasitarimų su LDS nariais ir veikėjais.

Mūsų susivienijimas ruošiasi didžiuliam vajui naujiems nariams įrašyti — vajus prasidės gegužės mėnesio 1 d. ir tęsis visus metus.

Geras prie vajaus pasiruošimas užtikrins jo pasėkmingumą.

Chicago LDS nariai sportininkai ruošiasi prie bowlerių turnamento, kuris įvyks gegužės mėnesį.

Čia mūsų bowlininkai turi sudarę geras komandas; viso bowlina apie 120 asmenų.

Mūsų menininkai čia taipgi nesnaudžia.

Viena jų trupė suvaidino Juozo Baltušio dramą "Gieda Gaideliai" du kartu dviejų savųjų būgų.

Kita trupė du kartu suvaidino dramą "Karo Aukos" — anti-karinis veikalas.

Gyvuoja du didžiuliai chorai, Kanklių ir Aido.

Neteko sutikti visų menininkų veikėjų, bet tikiuosi, jog tūlus jų dar sutiksiu.

Sentimentas už taiką, už baigimą karo Korėjoje Chicagoje didelis.

Progresyvių lietuvių visuomenė čia ruošiasi pasiųsti kovo 15 d. į Washingtoną gerą delegaciją pareiškimui balso už taiką.

Chicago Tribune aną dieną paskelbė iš Washingtono tokią žinią: Kongreso Neamerikinis Komitetas sudėjo į savo "subversyvių" sąrašą net 800 įvairių organizacijų.

Ar jūs pagalvojote, ką tai reiškia?

Tasai Komitetas ryžtasi padaryti subversyviu kiekvieną žmogų, kuris tik priešinsis karui!

Prieš keletą metų to komiteto pirmininku buvo vagis, kuris vėliau pats atsidūrė kalėjiman.

Dienraštis Vilnis šiuo metu spausdina (tesiniais) žymaus Lietuvos poeto Teofilio Tilvyčio poemą "Ušynę".

Ši vertinga poema neužilgo bus išleista knygoje.

Kalbėjau su eile čekagiečių, kurie dideliu pasitenkimu perskaitė Jono Kaškaicio poezijos rinkinį "Prošvaistes".

Daug žmonių jau įsigijo Dr. Jono Kaškaiciaus brošiūrą "Kaip būti jaunam net ir senatvėje." Visi ją giria; visi jaučiasi, jog brošiūros atidarus perskaitymas atidaro jiems naujus horizontus į ateitį.

Pittsburgho LDS 142-oji kuopa, besirūpindama savo narių sveikata, šitaip padarė: ji užsakė visiems savo nariams po vieną brošiūros kopiją ir ją išdalino nemokamai.

Taip galėtų padaryti ir kitos LDS kuopos.

"Kaip būti jaunam net ir senatvėje" brošiūra yra labai vertinga.

Nekildžia Trumanui pakeist valdžios įstaigas

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmas 227 balsais prieš 167 atmetė Trumano prašymą leisti prezidentui pertvarkyti įvairias valdžios įstaigas šiame "pavojaus" šaliai laikotarpyje.

Senatas jau pirmiau atmetė tą prezidento prašymą.

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskirty \$8.00
Užsieniuose \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828.

Nr. 52

★★★

Richmond Hill 19, N. Y., Ketvirtad., Kovo-March 15, 1951

★★★

Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

JANKIAI NEŽINO, KODĖL KOREJOS LIAUDININKAI TRAUKIASI ATGAL

Liaudininkai, manoma, pereina į stipresnę kalnų liniją

Koreja, kovo 14. — Amerikonų komanda stebisi ir negali suprasti, kodėl Šiaurinės Korejos liaudininkai ir jų padėjėjai kinai traukiasi atgal beveik ištisame 70 mylių fronte. Spėjama, kad jie eina į sustiprintas savo pozicijas kalnuose toliau į šiaurę. Amerikiniai lakūnai matė, jog ten būriai skaitlingos korejinių liaudininkų ir kinų jėgos.

Amerikonai be pasipriešinimų užėmė Jongdu ir permetė savo žvalgus per Han upę už 5 mylių į rytus nuo Seoulo, Pietinės Korejos sostinės. Jie kai

kur pasiekė vietas už 20 mylių į pietus nuo 38-tos paralelės.

Korejos liaudininkai smarkiai atakavo amerikonus tik vienoje vietoje į pietų vakarus nuo Hongčono, viduriniai rytiniame fronte. Atakos buvo atmuštos.

Jankiai sakosi per dieną užmušę bei sužeidę 3,200 korejinių liaudininkų ir kinų.

Šiaurinės Korejos liaudininkų radijas pranešė, kad jie vakariniame fronte nušovė 13 amerikinių lėktuvų.

Ispanijos fašistai nušovė 3 streikierius Barcelonoj

Barcelona, Ispanija. — Franko fašistų žandarai ir kariuomenė, puldami streikierių demonstracijas, nušovė bent 3 darbininkus, daugelį sužeidė ir 200 areštavo.

Slopinti visuotinam streikui Barcelonoje buvo urmu sugabenta traukiniais, lėktuvais ir karo laivais kariuomenė, policija ir jūreiviai iš kitų miestų.

Streikavo ir demonstravo 250,000 darbininkų, protestuodami prieš brangenybę ir reikalaudami atitinkamai pakelti algas. — Mais-

tas ir kiti gyvenimo reikmenys per 5 paskutinius metus pabrango 700 procentų, o algos pakilo tik 350 procentų.

Fašistų valdžia skelbia, kad Barcelonos streikas jau sulaužytas ir maištininkai nuslopinti.

Bet dar tebestreikuoja 25 procentai darbininkų Katalonijoje, pramoningiausio Ispanijos provincijoje. Jie išėjo streikan, pareikdami pritarimą Barcelonos darbininkams.

Fašistai suverčia ant komunistų visą kaltę už tuos streikus.

Keturių derybos tebėra suklumpusios

Paryžius. — Jau 10 dienų kai susirinko tartis Keturių Didžiųjų užsieninių ministrų pavaduotojai, bet derybos tebėra toj pačioj vietoj, kaip ir pirma dieną. Jų susirinkimo tikslas — pagaminti dienotvarkę tolesnei konferencijai Amerikos, Anglijos, Sovietų Sąjungos ir Francijos ministrų.

Sovietų atstovas Andrius Gromvko, užsienio ministro pavaduotojas, reikalauja pirmoj vietoj svarstyti jo pasiūlymą — nuginkluot Vokietiją, neleisti jai atsivinkluoti nei vokiečių militarizmui atgimti.

Amerikos, Anglijos ir Francijos ministrų pavaduotojai peršą įvairius kitus klausimus — apie taikos sutartį su Austrija, apie kivičių priežastis tarp Sovietų Sąjungos ir vakarinių valstybių, ir tt., — o Vokietijos dalyką prikergia tik paskutinėje vietoje.

Gromvko kaltina Ameriką ir kitus vakarinius kraštus, kad jie nori atkurti vokiečių armiją vakarinėje Vokietijoje karui prieš Sovietus; todėl ir bando užtrinti tą klausimą.

Paleista 10,000 Pa. plieno darbininkų

Pittsburgh. — Jones and Laughlin plieno fabrikas Aliquippoj, Pa., laikinai paleido 10,000 darbininkų. Kompanija kaltina geležinkeliečius, kad jie tyčia per lėtai dirba ir nepristatė fabrikui reikalingų medžiagų.

Tie Monongahelos Connecting Railroad linijos geležinkeliečiai reikalauja pakelti algą 35 centais per valandą.

Jones and Laughlin yra ketvirta didžiausia plieno kompanija šioj šalyj.

Hoover mato karo pavojų iš jankių siuntimo Europon

Washington. — Buves prezidentas Herbertas Hooveris kalbėjo republikonų senatorių ir kongresmanų susirinkime, ragindamas Kongresą uždrausti prezidentui Trumanui siųsti daugiau kaip keturias divizijas kariuomenės į vakarų Europą.

Hooveris įspėjo, kad jeigu nebūtų aprežtas kariuomenės siuntimas Europon, tatau gal išsuktų karą, kuris galėtų priverst prie visiško civilizacijos sunaikinimo.

Vėliausios žinios

London. — Žemės drebėjimas supurtė Vokietiją, Franciją ir kitus vakarų Europos kraštus. Sykiu šėlo viesuliška audra.

Kol kas trūksta žinių, ar gamtos rūstybė pražudė kiek žmonių.

Tel Aviv, Izraelis. — Izraelio valdžia reikalauja pusantro biliono dolerių atlyginimo iš Vokietijos už tai, kad naciai nužudė 6,000,000 žydų.

Albany, N. Y. — New Yorko valstijos seimelis užgyrė republikonų pasiūlymą numušti įmokėjimus į nedarbo pensijų fondą tiems samdytojams, kurie duoda vadinamą "pastovų darbą."

Seimelis kartu nutarė pakelti savaitinę nedarbo

pensiją nuo dabartinių \$26 iki \$30, ale labai ap sunkino bet kokios pensijos gavimą.

Darbo unių vadai sako, seimelis padarė milžinišką šimtų milijonų dolerių suktybę, šitaip patarnaudamas didžiosioms kompanijoms.

London. — Vadinamas "Laisvosios Rusijos" radijas šaukė Sovietų žmones sukilt prieš savo valdžią.

Washington. — Republikonai kongresmanai reikalauja, kad valdžia neduotų pinigų gyvenamiam statyti; sako, reikia taupyti pinigus.

New York. — Smarkiai nusmuko valdžios bonai ir Wall Stryto šeriai.

J. TAUTŲ DIPLOMATAI ABEJOJA APIE ĮVEIKIMĄ ŠIAURINĖS KOREJOS

Tariasi, kad gal reikėtų sustot prie 38-tos paralelės

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų diplomatai kalbasi, kad gal reikės atsikasyt nuo bandymo užkariauti Šiaurinės Korejos Liaudies Respubliką, kaip patyrė New Yorko Times korespondentas A. M. Rosenthal.

Vakarinių kraštų atstovai Jungtinėse Tautose sako, gal Amerikos ir jos talčininkų kariuomenė turėtų "užbaigti savo darbą" kur nors arti 38-tos paralelės, tai yra, sienos tarp tautininkų Pietinės Korejos ir liaudininkų Šiaurinės Korejos.

Čechų vyskupas sako, popiežius turi nesikišti politikon

Praga. — Katalikų vyskupas Josef Carskis sakė, jog jis priešingas poniežiaus kišimuisi į politinius svetimų kraštų reikalus.

Carskis yra vienas keturių Čechoslovakų vyskupų, kurie prisiekė ištikimybę demokratinei Čechoslovakijos respublikai.

Čechų laikraštis Lidova Demokracie rašo, kad arkivyskupas Josef Beran sunkiai nusikalto, laužydamas liaudiškus Čechoslovakijos įstatymus ir drąsindamas jos priešus.

Arkiv. Beran už tai ištermentas iš sostinės Pragos ir piniginiai nubaustas.

Užgirtas Francijos ministrų kabinetas

Paryžius. — Francijos seimas 388 balsais prieš 180 užgyrė premjero Kiujės (Queuille) sudarytą ministrų kabinetą, susidedantį iš "radikalų," respublikiečių katalikų ir socialistų.

Prieš "radikalų" Kiujės kabinetą balsavo tikrai komunistai. Apie 20 seimo narių susilaikė nuo balsavimo.

Smerkia gub. Dewey už didžią dovaną fabrikantam

Albany, N. Y. — Darbo unių vadai ir tūli demokratų New Yorko valstijos seimelio nariai smerkia republikonų gubernatorių Dewey, kad jis per trejus metus sugrąžino fabrikantams 600 milijonų dolerių, įmokėtų į nedarbo apdraudos fondą.

Haga, Holandija. — Tapo sudarytas naujas Holandijos ministrų kabinetas iš katalikų, darbiečių ir dviejų kitų partijų.

Taip užbaigus karą Jungtinės Tautos, esą, stengtusi per derybas sujungt Šiaurinę ir Pietinę Koreją į vieną valstybę.

Tūli Jungtinių Tautų diplomatai mato Amerikos atležimą pareiškimo uose dviejų amerikinių komandierių.

Generolas MacArthur neseniai įspėjo, kad korejinis karas galės suklumti vietoje, jeigu nebus jam atsiųsta daug daugiau kariuomenės ir jeigu nebus jankiams duota valia iš oro bombarduoti Kinijos Liaudies Respubliką.

Paskutinėmis gi dienomis generolas Matthew Ridgway pareiškė:

—Jeigu amerikoniai ir jų talkininkai pasiektų tikslai 38-tą paralelę, tatau jau būtų "milžiniška pergalė."

Amerikos atstovai Jungtinėse Tautose sako, dar nenuverta, ar maršuoti per 38-tą paralelę į Šiaurinę Koreją ar apsisistoti prie to ruožiaus.

Italų valdžia teiraujasi, kas dėlioja bombas

Roma. — Italijos valdžia suėmė 15 asmenų, kuriuos klausinėja apie bombas, sprogusias prie amerikinės ambasados ir prielangėje užsieninės italų ministerijos. Bombos sutriuškino ambasados ir ministerijos langus, bet žmonių nekludė.

Jugoslavijos atstovybėje atrasta nesprogusi bomba.

Teigiama, kad tas bombas pakiso jaunieji italų fašistai, kurie grūmojimais reikalauja sugrąžinti Italijai visą Triesto sritį.

Senatoriai užgria 4-rių divizijų siuntimą Europon

Washington. — Ginklinis ir užsieninis Senato komitetas vienbalsiai įgalino prez. Trumaną pasiųsti keturias armijos divizijas į vakarų Europą priedan prie laikomų Vokietijoje dviejų amerikinių divizijų. Sykiu tie Senato komitetai nutarė, kad jeigu prezidentas norėtų daugiau kariuomenės ten siųsti, tai pirma turėtų gauti Kongreso leidimą.

Amerikos kariuomenė vakarinėje Europoje bus dalis tarptautinės Atlanto kraštų armijos, o vyriausias bendrosios armijos komandierius — generolas Eisenhower.

London. — Korejos kare iki šiol užmušta 139 anglai, sužeista 445 ir be žinios dingo 220.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES	
United States, per year	\$7.00
Canada and Brazil, per year	\$8.00
United States, per 6 months	\$3.75
Canada and Brazil, 6 months	\$4.00
Queens Co., per year	\$8.00
Foreign countries, per year	\$9.00
Queens Co., per six mos.	\$4.00
Foreign countries, 6 months	\$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Baisus pagrumojimas

Skersai ir išilgai visą pasaulį nuskambėjo generolo Eisenhowerio pareiškimas. Jis pasakė, kad jis tuojau pavartotų atominę bombą prieš Tarybų Sąjungą, jeigu iškiltų karas.

Reikia žinoti, kad gen. Eisenhower yra Šiaurinio Atlanto Sąjungos armijos vyriausiasis vadas. Tad jeigu iš tiesų kiltų karas, jo žodis būtų nusveriamas. Jis nustatytų karo pobūdį. Ir jis dabar viešai sako, kad jis nesidrovėtų paleisti darban atominę bombą.

Pranešimai iš Londono ir Paryžiaus sako, kad šis gen. Eisenhowerio pagrumojimas labai patinka tų kraštų valdovams. Jie tapo padrasinti. Jie dabar, girdi, dar energingiau ginkluojasi.

Betgi šis baisus pagrumojimas nepasileiks be atbalsų ir kitoje pusėje. Ką apie tai pamanyt Tarybų Sąjungos, Kinijos ir visų liaudies demokratijos kraštų valdžios ir žmonės? Ką pamanytumėme mes, Amerikos žmonės, jeigu kuri kita šalis, turėdama bazes prie pat mūsų rubėžių, panašiai mums pagrumotų?

Tie kraštai, kuriems tapo pagrumota, supranta, irgi dar labiau nuo dabar nemiegos. Jie irgi gaminsis daugiau atominų bombų ir smarkiau ginkluosis.

Tai štai koks bus šio pagrumojimo rezultatas. Ginklavimosi lenktynės dar labiau padidės. Naujo karo pavojus dar aukščiau iškils. Taikos reikalams tapo užduotas didelis smūgis.

Tai aišku. To negalima paslėpti. Bet kaip tik tas uždeda naujas, dar didesnes atsakomybes taikos ir žmoniškumo šalininkams, naujo karo oponentams, žmoniškumo visuose kraštuose, o pirmoje vietoje — čia pat, Jungtinėse Valstybėse. Nes juk jau šimtais atvejų tapo įrodyta, kad milžiniška Amerikos žmonių dauguma nori ir trokšta taikos, nenori naujo karo, bijo naujo karo. Didelė žmonių dauguma naujame kare numato tik suaukinimą ir pralaimėjimą.

Bet tie žmonės privalo netylėti. Kaip niekadoms pirmiau, dabar reikia kalbėti prieš naujo karo pavojų, kovoti prieš naujo karo kurstytojus. Netenka abejoti, kad gen. Eisenhowerio pagrumojimas pastatys ant kojų visus taikos šalininkus.

Taikos žygis

Siandien Washingtone susirenka šimtai taikos šalininkų iš visų plačiosios Amerikos kampų. Jie susirenka pareikšti ne tik savo, bet didelės Amerikos žmonių daugumos troškimą taikos.

Susirinkusiųjų tarpe rasime žmonių visų partijų ir įsitikinimų. Nesamone sakyti, jog šis žygis yra komunistų „suokalbys.“ Suokalbis prieš ką ir už ką? Argi pasidarė prasižengimu žmogui, Amerikos piliečiui, kalbėti už taiką, už ramybę, prieš naują karą?

Argi tik vieni komunistai tenori taikos, tepriešingi naujam karui? Jei tai būtų tiesa, tai būtų labai liūdina padėtis. Faktas yra, kad komunistai sudaro palyginti tik nedidelę Amerikos žmonių sąjungą. Tuo tarpu kiekvienas bandymas patirti Amerikos žmonių nuomonę karo reikalais, tiek Public Opinion Institute, tiek įvairių laikraščių pravesi apklausinėjamai parodė, kad jau labai, labai didelė dauguma žmonių stoji už taiką, už ramybę, už taikų sugyvenimą tarpe kapitalizmo ir socializmo. Jau labai didelė dauguma žmonių atvirai stoji už baigimą konflikto Korėjoje, už susitaikymą su Kinija, už sugrąžinimą mūsų sūnų iš Tolimųjų Rytų namo.

Teigimas, kad taikos sąjūdis yra „komunistų suokalbis“, nesiskaito su Amerikos žmonių daugumos opinija. Taikos gynimas ir išlaikymas nėra ir negali būti tik tiktai komunistų reikalas. Tai yra umiausias ir svarbiausias reikalas visų žmonių. Kilęs karas paliestų ne tik komunistus. Nukentėtų visi, iki vieno.

Tai, šis Taikos Žygis Washingtone nedvejotinai atstovauja labai didelių, labai plačių masių sentimentus ir troškimus. Kiek jis duos praktiškos, apčiuopiamos naudos, kiek jis paveiks mūsų valdovus, tai jau kitas dalykas. Svarbu pats sąjūdis. Svarbu tas, kad jis parodo, jog Amerikos žmonės mato karo pavojų ir nelaukia karo išskylančios susidėję. Jie organizuojasi ir darbuojasi pavojaus pašalinimui, karo išvengimui.

Štai du „teisingumo“ pavyzdžiai

Prieš keletą dienų Virginijos sostinėje Richmonde elektros kėdėje tapo sudeginti septyni jauni negrai. Jie buvo apkaltinti išprievartavimu vienos jau gerai suaugusios baltos moteriškės. Jie gynėsi, kad jie nekalti. Visos pastangos jiems laimėti naują teisą, jų gyvybę išgelbėti buvo veltui. Jie buvo nužudyti tik todėl, kad jie buvo negrai.

Bet štai kitoje pietinėje valstijoje, Georgijoje, jaunas baltas vyras, Clarence English, tapo rastas kalto išprievartavimu dešimties metų mergaitės. Ar žinote, kokios bausnės jis susilaukė už šią kriminalystę? Baltųjų teismas baltąjį English nubaudė tik nuo 3 iki 7 metų kalėjimu!

Kas Ką Rašo ir Sako

KAIP BUVO
GEN. EISENHOWER
SUTIKTAS ITALIJOJE?

Italijos kairiųjų laikraštis „Unita“ rašo, kad visose Italijoje vyko protesto streikai ir demonstracijos prieš generolo Eisenhowerio atvykimą į Italiją. Stambiausiųjų Turino įmonių darbo žmonės nutraukė darbą ir nuvyko į miestą centrą. Pakeliui darbo žmonės užpildinėjo policiją. Gausūs susirėmimai su policija įvyko taip pat Milane. Miesto centre gyvenimas buvo paralyžuotas. Amerikos konsulatą saugojo kareivių būriai. Stambųjį darbininkų centrą Sesto San-Džovani policija bloka, kad sutrukdytų darbininkams patekti į miestą.

Neapolyje įvyko demonstracija, kurioje dalyvavo streiką paskelbę įmonių ir priemiesčio geležinkelių darbo žmonės, o taip pat studentai. Policija sumušė grupę karo invalidų, išėjusių iš savo asociacijos rūmų su taikos šūkiais. Susirėmimai su policija tebevėiko iki vėlyvo vakaro. Miesto pakraščiuose įvyko masiniai mitingai.

Daugelyje Sicilijos miestų tūkstančiai žmonių dalyvavo protesto demonstracijose, kurias policija mėgino išvaikyti. Adriano mieste (Katanija) policija pavartojo ašarines dūjas ir saudė ir demonstrantus. Vienas demonstracijos dalyvis buvo užmuštas ir 10 sužeista, jų tarpe kai kurie — sunaikinti. Sužeistas 21 policininkas.

San - Pietro-in - Kazale (Bolonia) policijos užpuolimo metu buvo sužeista apie 100 žmonių. Susirėmimai su policija įvyko taip pat Rietyje, Abruci srityje, Neapolio provincijoje ir Kalabrijos srityje.

Varežės ir Kremonos provincijose įvyko streikai. Pjačencos provincijoje buvo paskelbtas visuotinis dviejų valandų streikas. Streikavo taip pat Bolonijos įmonių, Ravenos, Forlio, Modenos, Florencijos, Genujos, Venecijos, Ankonos, Pavios, Trento ir kitų provincijų darbo žmonės.

Sausio 18 d. paskelbti visuotiniai protesto streikai Brešios, Kremonos, Ferasos, Padujos, Cività-Vekios, Katanisetos, Kaljario, o taip pat Genujos ir Florencijos miestuose.

Demokratinės spaudos pranešimais, Italijos valdžios organai ryšium su generolo Eisenhowerio atvykimu faktiškai įvedė Romoje apsausties stovį. Romos aerodromo Campino buvo palikti tik valdžios organų „pasitikėjimą turį“ atrinkti tarnautojai. Kelias, kuris veda į šį aerodromą, buvo uždarytas dar iš vakaro. Išilgai viso kelio kas 20 metrų buvo pastatyti ginkluoti policininkai. Aplink miestą, kur apsisėjo Eisenhoweris, buvo uždrausta sustoti automobiliams. Šiame rajone gatvių kryžkelės saugoja dideli ginkluoti policininkų būriai. Miesto centre aikštėse, namų įėjimuose ir kiemuose stovi policijos patruliai. Gatvėmis vaikšto ginkluoti policijos patruliai, o taip pat kursuoja policijos automašinos. Į Romą atkelti policijos padaliniai iš kitų miestų.

Policija uždraudė kabinti bet kokius taikos šalininkų judėjimo, darbo rūmų ir demokratinių partijų plakatus.

Daugelyje miesto rajonų suimta eilė asmenų, platinusių protesto proklamacijas prieš generolo Eisenhowerio atvykimą. Mieste įvyko eilė susirėmimų tarp policijos ir taikos šalininkų.

KANADOS LIETUVIAI, SAUGOKITĖS!

Kardelinių Kanados menševikų Nepriklausomoje Lietuvoje skaitome pranešimą, kad ten kryžiai pradeda visuotinį puolimą ant lietuvių, kad juos suregistruoti ir įtraukti į fašistinę „Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.“ Taipgi pripažįstama, kad tas apgautas darbas nelabai sekasi, nes senieji Kanados lietuviai nenori lysti į fašistinių bučių. VLIKo pasigynimas, kad Kanadoje jau beveik visi lietuviai esą suverbuoti į „PLB“, esąs neteisingas.

Skaitome: Mes žinome, kad taip gerai Kanadoje nėra.

Iš pacituoto posmo aiškiai matyti, kad registracija ir kartotekos sudarymas yra pagrindinis reikalas. Pagal registraciją vyks ir rinkimai. Deja, Kanados lietuvių kolonijose registracija nėra gerame stovy, išskyrus tas neskaitlingas kolonijas, kuriose iš viso lietuvių nedaug yra ir kuriose tie lietuviai daugiausia yra nauji ateiviai. Ten gi, kur yra daugiau senųjų ateivių, registracija, deja, nėra gerai. Ypač gi ji nepakankama didžiuosiuose miestuose — Montrealyje ir Toronte.

Suregistruojami lietuvių nebeapakančią savanoriškų priemonių. Jau atvirai raginama pavartoti kitokias priemones — aišku, smurtą, gąsdinimą, spaudimą. Tiesiog ir sakoma:

Ligiol šiuose miestuose buvo pasitenkinama tikta laisva registracija: užsiregistruoti tiktai tie, kurie patys panorėjo. Jokių kitų priemonių ir būdų nepanaudota. O tai yra visai nepakankama. Tokiu būdu registracija šiuose miestuose negalima įvykdyti. Čia reikia sudaryti registratorių kadrus, kurie pasidalintų miestus rajonais, gatvėmis, aplankytų tautiečius namuose ir surašytų. Jeigu čia susidarytų kokių sunkumų, tai bent registruotojai surinktų apytikres žinias, o vis dėlto kartoteka būtų sudaryta galimai tikslesnė.

Reikia pastebėti, kad kai kas sroviniams sumetimais vadovaudamasis, bando pasitenkinti tikta laisvanorišku registravimu. Tai yra aiškiai netinkama.

(N. L., kovo 8 d.)

Matote, tie „registratoriai“ dar bus šnipai. Jeigu tave negalės įtraukti į „PLB“, tai nors apie tave žinias surinks. O kam jiems tos žinios reikalingos? Niekam kitam, kaip tik terorizavimui, persekiojimui, skundimui ir išdavimui.

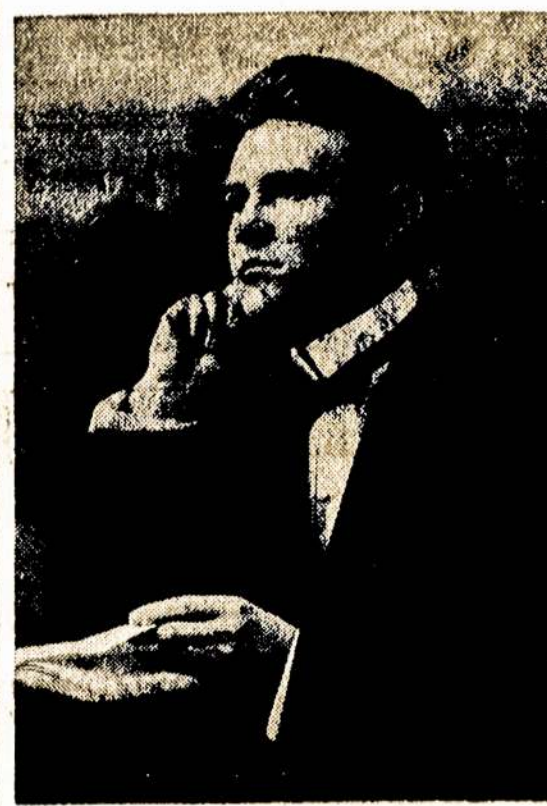
Todėl mes ir sakome Kanados lietuviams: Budėkite, saugokitės kryžiojų registracijos!

Dar puikiai mes atsimeiname anuos smetoninius laikus. Tada irgi buvo fašistų pasimojimas Amerikos lietuvių suregistruoti ir apie juos „reikalingas žinias“ surinkti. Bet buvo taip griežtai, taip aiškiai visur pasipriešinta, jog visos tos net keliais atvejais smetonininkų pradėtos pasistangos lietuvių suregistruoti nuėjo vėjais. Mes neabejojame, kad panašiai Jungtinių Valstybių lietuviai pasielgs ir šiuo metu.

Penki metai palaidojus Vincą Visockį

Neraudok, mano tėvis, žeme. Mum abiem širdj graudžiai augėlė, is taves juk gyvybe mes semiam, i tave mes sugrįžtame vėliai.

V. Valsiūniene.

VINCAS VISOCKIS

Šio mėnesio 16 sueina lygiai penki metai, kaip palaidojome mūsų meno veikėją, chorvedį, organizatorių, Vincą Visockį. Tiesa, kad viskas iš žemės kyla ir jį nusileidžia, bet Vincui saulė nusileido per anksti. Ir čia mes klausiamo mūsų poetės žodžiais: „Kodėl saulė anksti nusileido? Kur atsakymą šitą surast čia?“

Vincas Visockis gimė ir augo Lietuvoje, iš pat jaunatvės gyveno skurde, nedateklėje. Vincas, kaip ir kiti jo broliai ir seserys, tarnavo turtingiesiems. Jis pergyveno skurdo mokyklą ir atvykęs Amerikon pritaupo prie pažangųjų lietuvių kultūrinio - meno judėjimo.

Taip pat Vincas broliai Kazys, Edis, Juozas ir seserys Milda, Elena, nepaisant, kad buvo katalikais auklėjami, tapato laisvės ir pažangūs šios šalies piliečiai. Visockiai, kaip ir milijonai kitų čia atvykusių darbininkų pelnė sau gyvenimą rankų darbu, dukėtos ir sveikatai kenksmingose įmonėse.

Tose gyvenimo apstovose mes randame kitiems ir Vincui atsakymą, kodėl „saulė anksti nusileidžia“ milijonams naudingų, gerų veikėjų ir darbininkų. Vincas iš Visockių šeimos buvo kaip ir išimtis. Jis savo jėgomis, savo iškaščiais iškilo lietuvių kultūriniam judėjime kaip žymus chorvedis, styginių orkestrų vadas ir organizatorius. Nuo Vincas laikų dar niekas nematė Hartfordo Laisvės Chorą, sujungtą su stygų

orkestru, tokiam didume ir gražume. Vincas buvo vienas iš tų, kuris mokėjo sujungti jaunimą su senimu, jis mokėjo palaikyti meno grupėse santaiką ir pagerbti kitų nuomones ir įsitikinimus. Jis buvo mokytojas ir organizatorius.

Ypač dabar, kuomet mūsų eilės retėja, draugiškumas, vienas kito tolerancija turi rasti meno veikloje. Tikrai sėkmingas organizatorius, veikėjas ar meno grupės mokytojas gali būti tik tas, kuris sugeba draugingai, tolerantiškai sugyventi su savo bendradarbiais. Ši problema labai dažnai kyla dabartinėse mūsų meninės saviveiklos grupėse. Prisimindami Vincą ir eilę kitų veikėjų, jau pasitraukusių iš mūsų tarpo, turime glausti savo eiles ir dar nuosirdžiau vykinti jų pavyzdžius darbus.

Vincas buvo ne tik geras chorvedis ir organizatorius, jis paliko keletą ir kūrybinių darbų. Jis darė muzikos pertvarkymus, pritaikė komus choro bei orkestro išsilavinimo lygiui. Porą jo kūrinių išleido Lietuvių meno Sąjunga. Vincas pradėjo rašyti ir originalių kūrinių. Aišku, jei laikas ir ne staigi mirtis būtų leidę, jis būtų daug dar davęs mūsų meno judėjimui. Manau, kad ateityje dar teks kam nors parašyti apie jo kūrinius plačiau.

Šia penkių metų sukakties proga mes reikiame velionio Vincos žmonai, Onai Visockienei, širdingiausių užuojautų. Ona ir dabar veikia ir dainuoja kaip pirmieji choristė Laisvės Chore, kurį dar taip neseniai Vincas mokino, vadovavo. Mes linkime jai ir toliau tęsti tą darbą, kurį velionis taip labai buvo pamėgęs.

Kaimietis

ŠYPSENOS

Gali pasitiktė sūniui, kuris vizgina uodega, bet saugokis asmens, kuris vizgina liežuviu.

Paul Eldridge

Zodžiai tai vėliavos. Laikųjų žodžių vedamas, žmogus drąsiai eina pirmyn — mirtin arba laimėjimui.

P. Eldridge

Surinko J. Barkus

Brotherhood of Railroad Trainmen prezidentas W. P. Kennedy (dešinėje) ir unijos advokatas Henslee išėjė iš teismo Washington. Jų unija tapo nubausta \$75,000 už nepaklausmą teismo įsakymo suvaryti savo narius į darbą laike streiko.

kryžiojų registracija, jeigu kada nors jie ir čionai pradėtų pasirodyti su tuo savo smurtu lietuvių kolonijose.

ZINIOS IS LIETUVOS

Keturi tūkstančiai bibliografinių informacijų

VILNIUS 1950 m. gr. 23 d. — I Lietuvos TSR Knygų rūmus kasdien ateina nemaža laisvų. Dažnai teiraujamasi ir žodžių. Įvairūs užklausi. Vilniaus universiteto studentė Stefanija Tomulaitytė klausia, kur galima rasti medžiagos apie lietuvių liaudies rašytoją Juliją Žemaitę. Ji supažindinama su periodinėje spaudoje ir kituose leidiniuose išspausdintų kritikų straipsnių sąrašu: jame išvardinta 90 tikių straipsnių. Traukų mokytojų seminarijos dėstytojas suteikiamas kita bibliografinė informacija — apie lietuvių rašytojų kūrinius Spalio revoliucijos temomis. I šiaulių rajono „Pergalės“ žemės ūkio artelės užklausiama atsakoma apie lietuvių kalba išleistą medžioklinę literatūrą.

Nemaža atsakymų kasdien išsiunčiama i broliškas respublikas — Ukrainą, Azerbaidžaną, Estiją ir kitas.

Per 11 šių metų mėnesių Knygų rūmuose buvo suteikta apie 4 tūkstančius bibliografinio pobūdžio informacijų.

Lietuvos dailininkų darbai Visasąjunginėje parodoje

VILNIUS, 1950 m. gr. 26 d. — I Visasąjunginėje meno parodoje parinkti dvidešimt du mūsų respublikos dailininkų kūrinių. Čia eksponuota N. Petruolio ir A. Vyšniausko monumentinė skulptūra „Keturių komunistų suaudymas“, Aleksandravičiaus darbo paminklo projektas — Julijos Žemaitės figūra, Stalininės premijos laureato Mikėno sukurtais paminklo projektas — Tarybų Sąjungos Didvyrio Marytės Melnikaitės statula, jauno skulptoriaus Zulkio darbo V. Kapsuko-Mickevičiaus biustas ir kiti darbai.

Grafika atstovaujama Tarabildienės, Galdiko, Butačo kūrinių. Reikia pažymėti jauno vilniečio grafiką, šiemet baigusio Vilniaus Dailės institutą, Telesforo Galdiko sukurtais iliustracijais Salomėjos Neries „Poemai apie Staliną“.

Iš tapybos kūrinių parinkti: Mackonio — kolūkio brigadininko Mikalkevičiaus portretas, Janulio — Motinos didvyrės A. Žalalienės portretas, du žmuidzinavičiaus peizažai — „Naktinė žūklė“ ir „Nemuno žiotys“, stambi dailininko Dilkos kompozicija drobėje „Kolūkio steigiamasis susirinkimas“.

A. Savickas

Auga darbininkų miestelis

JURBARKAS. — Gražioje Smukučių apylinkėje, netoli nuo Jurbarko, prie Nemuno laivinių kvytės remonto įmonės pastatyti nauji gyvenamieji namai. Tai statomas miestelis laivų remonto įmonės darbininkams.

Pirmuose pastatytuose 8-se namuose jau apgyvendinti dirbtuvų darbo pirmūnai Pranaitis, Rugšvys, Zukauskas ir kiti.

Šį miestelį stato komjaunimo-jaunimo brigada, sudaryta iš Jurbarko amatų mokyklos auklėtinių. Jaunieji statybininkai įsipareigojo pirma laiko pastatyti klubą-skaityklą su kino sale ir patalpas radijo mazgui. Prisiimtiems įsipareigojimams sėkmingai įvykdyti plačiai išsivystė socialistinis lenktyniavimas tarp statybinių brigadų.

Be to, komjaunimo-jaunimo brigada i darbininkų miestelį pravedė elektros liniją, kuri tiekia elektros energiją ne tik i darbininkų butus, bet ir „Naujosios sodybos“ kolūkio kolūkiečiams.

Darbininkų miestelyje atidaryta maisto produktų paroduotvės ir valgykla.

L. Petkus

GAUKIT LAISVĖ SKAITYTOJA

2 psl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily) -Ket., Kov.-Mar. 15, 1951

KRYŽKELĖS

(Istorinis Romanas)

(Tas)

tasys, Sudimanto įsakymu, viena miško perėja pratrūko žemaičių atsarga. Kryžiuočiai ją pamatė, susigriebė ir sugrįžo atgal. Tuomet Sudimantas vėl puolė juos iš miško ir, tarsi pakrikęs, vėl bėgo atgal, bet kryžiuočiai kovėsi tik lauke ir sauskeliuose, o į girią nesidavė įviloti. Žemaičiams to tik ir reikėjo: slėpdami si miške lydėjo jie kryžiuočius iš abiejų kelio pusių, leido į juos strėles, mėtė ietis ir pasirinkdami skynė iš būrio arklius ir mažiau šarvuotus žmones.

Marquardas von Zalebachas, pamatęs, kad tokiu būdu jis neteks daugelio raitelių, pradėjo veržtis pro bajoro Miškino būrį pirmyn, norėdamas apginti karo grobį ir belaisvius, kur taip pat visu frontu ėjo smarki kova ir žemaičiai viliojo kryžiuočius į mišką. Greit Miškiniš buvo sutriptas, jo būriai išblaškyti; ir kryžiuočiai, sutvarkę knechtus ir brolius, perėjo patys puoliman. Kelios dešimtys gurgulių jau buvo žemaičių atmuštos ir nustumtos į girią, taip pat daug išbėgiojo ir belaisvių, bet daugiau riteriai nebeatidavė nė vieno vėžimo ir kovėsi visai tvarkoje.

Pamatė Sudimantas, kad jų būriai tirpsta ir jėgos silpnėja. Buvo įtraukti mūšin ir atsarga, pašauktas ir bajoras Skersgaudas iš panemunės karklynu, bet ir tai nieko nebegalėjo padėti. Tačiau žemaičiai nenorėjo pasirodyti esą nugalėti ir, pasiskirstę mažučiais būreliais, puldinėjo kryžiuočius iš pasaly.

Visą laiką žiauriausiai kovėsi ir Kūlgailis. Jis pamatė kryžiuočių tarpe vieną iš jų, kuris buvo užpuolęs Paraisčių kaimą ir gyvus sudeginę jo gimines ir bičiulius. Jis tuojau jį pažino. Buvo tai Oskaras Fuchsas, tas pats, kuris taip žiauriai elgėsi su kaimo seneliais, gašliai elgėsi su moterimis, o vėliau, įklimpęs raiste, šaukėsi brolių pagalbos nuo piktosios dyšios. Dabar Oskaras Fuchsas vadovavo būriui ir sėdėdamas balne, ne tiek kirto, kiek rėkavo ir mojavu kardu.

Kraujas sūstelėjo Kūlgailiui galvon, jis sukurdo dantis, bet Oskaras Fuchsas buvo atsargus ir mojavu kardu tik iš tolo.

—Ei, tu, vėlnio išpera, eik arčiau, pamėginsiu, ar tvirta tavo galva!—pašaukė jį Kūlgailis ir pagrasė buože.

Oskaras Fuchsas išplėtė akis, nustebo ir nuleido kardą: jis pažino tą patį žemaitį, kuris taip gudriai užvedė juos per raistą. Pažino ir nustebo, bet tai jį ir pradžė: Kūlgailis paspaudė savo žirgą, pora šuolių atsidūrė prie Oskaro Fuchso ir buože išmušė jį iš balno. Kryžiuočiai rikelėjo, norėjo pabėgti, bet pamatęs, kad žemaitis antrą kartą užsimojo buože, metė kardą ir, iškėlęs aukštyrą rankas, suriko: "pasigailėk, žemaiten." Bet žemaitis jo nepasigailėjo.

Žemaičiai buvo išblaškyti, bet nesumušti. Jie pasitraukė į mišką, bet ne išbėgiojo. Prieš naktį Marquardas von Zalebachas pasitraukė prie Nemuno ir sudarė grandinę. Į Prūsus jis žygiuoti nebenorėjo, nes gerai žinojo, kad nei Prūsams, nei Veliuonai joks žemaičių

pavojus negresia. Naktį jis pasuko atgal į Rittersverderį, bet Sudimantas miškais uzbėgo jam už akių ir sulaikė. Kryžiuočiai pamatė, kad tai vejasi juos iš Rittersverderio ir kad sukilo visi žemaičiai, greit pasileido panemune į Veliuoną. Sudimantas vijo, varė juos pridurmu ir visą kelią pažymėjo kryžiuočių lavonais. Nuo Veliunos jis sugrįžo atgal ir apgulė Rittersverderio tvirtovę.

Sugrįžęs iš žygio Vytautas atidavė Sudimanto būriams tvirtovę išgrobti, o paskiau ją sudegino; kryžiuočių įgulą pėmė nelaisvėn.

Davęs nurodymų savo bajorams naikinti žemaičiuose kitas kryžiuočių piliis, pats su savo pulkais sugrįžo atgal į Gardiną.

XLII

Kaip širšių lizdas, sujudo kryžiuočiai Marienburgo pily. Paskubom ordinas paskelbė naują mobilizaciją, nusiuntė popiežiui ir Romos ciesoriui prieš kunigaikštį Vytautą skundą, o į visas katalikiškas šalis išleido žygūnus maldauti pagalbos prieš sukilusius žemaičius, kurie, anot jų, metą krikščionių tikybą, deginą kryžius, šventųjų paveikslus ir vėl grįžta pagonių stabų garbinti. Į Veliuoną atskubėjo iš Marienburgo didysis ordino magistras ir norėjo suversti svetimsalčius riterius atgal į žemaičius. Tačiau riteriai patys vos nesukilo prieš kryžiuočius, ir visi patraukė per Prūsų namo.

Negeros žinios plaukė į Veliuoną iš žemaičių. Kasdien sužinodavo didysis ordino magistras apie naujas sukilusias žemaičių sritis, apie paėmimą ar apgūlimą vis naujų ir naujų ordino pilių. Pagaliau, kai pasirodė pavojus ir Veliuonai, jis grįžo į Marienburgą.

Ilgai ordinas neturėjo jokių žinių iš komtūro Hermano ir riterio Griežės, kurie, kunigaikščio Vytauto įsakymu, "saugojo" vienas Naująjį Gardiną, kitas — Mettenburgą. Pagaliau atėjo žinia ir iš tų pilių. Atnešė ją pats komtūras Hermanas.

—Gailėtingasai dieve, komtūre Hermanai, o kur tavo vėliavos, kur tavo riteriai, knechtai... armotos, tarantai?...—su tais žodžiais sutiko jį nustebes didysis ordino magistras Konradas Vallenrodas.

—Taurusis broli magistre, gailėtingasis dievas šį kartą nepasigailėjo mūsų ir už mūsų nuodėmės privertė mus šią karčią taurę išgerti iki dugno; mano armotos, vėliavos, mano ištikimi broliai riteriai ir knechtai—visi pasiliko kunigaikščio Vytauto belaisviai, o riteris Griežė perėjo jo pusėn!...

—Riteris Griežė?!—tik susiėmė rankas didysis ordino magistras ir nuleido galvą.

—Taip, broli magistre, riteris Griežė mus išdavė,—patvirtino komtūras Hermanas ir taip pat nuleido galvą.

—Ir jūs nepervertėte jo kalavijų?!—rydamas komtūrą piktomis akimis, paklausė ordino maršalka Engelhardas Rabė.

(Bus daugiau)

Norwood, Mass.

Mirė jauna muzikė, dainininkė, chorvedė Izabella Yarmolavičiūtė-Kugel

24 d. vasario, 1951 m., pasiekė žinia, kad užgeso dar vienos jaunos progresyvių inteligentės, muzikės gyvybė. Izabella Kugel paliko skaudžiam gailėsty motiną Beatricę Sarapienę, savą mylimą vyrą Paul Kugel ir gražiai augančią dukrytę 8 metų Paulinę. Taipgi paliko kitus artimus gimines ir labai daug draugų-draugių. Visi liūdi netekę gabios, draugiškos muzikės.

Izabella Yarmolavičiūtė, budama gal 10 metų amžiaus, įstojo į Lietuvių Lavinimosi Ratelio Chorą Norwoode ir dainavo Chore, ėmė dalyvauti kaip solistė ir kelių vaidybių, operetų vaidyboj. Tuo patim laiku lankė Naujosios Anglijos muzikos konservatoriją, kurią sekmingai baigė pijano muzikos mokytoja. Mokydamasi pijano muzikos ėmė ir dainavimo-balso lavinimą. Ji turėjo gražų mezzosoprano balsą ir dažnai yra pasirodžiusi scenoje.

Vėliau Izabella Yarmolavičiūtė užėmė Edward Sugar vietą ir sekmingai vadovavo Norwoodo Lietuvių Lavinimosi Ratelio Chorą, So. Bostono Laisvės Chorą ir Bridgewater Lyros Chorą. Taigi Izabella yra labai daug pasidarbavusi pažangiajam lietuvių kultūriniam darbe.

1935 metais ji susipažino suimylėto ir apsidėję su Paul Kugel, vokiečių tautybės inteligentišku vaikinui. Gyveno pavyzdinčiai. Po septynių metų vedybinio gyvenimo susilaukė dukrelės, kuriai vardą davė Pauline.

Vienu tarpu Izabella sunaikiai susirgo rimta liga, kuri užgavo jos širdį. Ir per keliolika metų jos sveikata ėjo menkyn, o kartais budavo visai arti mirties. Per paskutinius tris metus Izabella tikrai kankinosi...

Pagaliau General Mass. ligoninės specialistai patarė jai eiti ant operacijos. Izabella sutiko operuotis, pasitaisyti ar mirti.

Izabella iš ligoninės prieš operaciją dar rašė savo vyrui laiškelius ir viename sakė taip: "Aš buvau mirusi jau trys metai, tik nebuvau palaidota." Operaciją darant ji mirė.

Pašarvota buvo savo namuose, kur ji gyveno, — puikus namas, erdvingi kambariai buvo pilni gėlių nuo giminių ir draugų, kurių Izabella daug turėjo. Palaidota 27 d. vasario, Norwood Highland kapuose. Palydėjo skaitlingas burių artimųjų.

Išėkis ramiai, Izabella! O mes pasilikę tęsim progresyvių kultūros darbą pirmyn.

Norwoodo Žvalgas.

St. Petersburg, Fla.

Turime draugiškų ir nedraugiškų žmonių

Čia suvažiuoja daugiausia senesnio amžiaus žmonės arba nesveiki. Ieško apsigyvenimui vietos. Vieni apsistoja pastoviai, kiti toliau važiuoja, tretį kiek laiko pagyvenę išsi-parduoda ir kitur kraustosi.

Kai čia naujai atvyksta lietuviai iš didmiesių, kur nemažai lietuvių yra, tai čia jie nuobodžiauja, jaučiasi — kaip ištremti į kitą kraštą. Bet su laiku apsiramina.

Be to čia galima pasidaryti draugiškumas. Man čia teko dalyvauti lietuvių progresyvių piknikėlyje. Buvo malonu matyti į vieną būrelį suėjusius lietuvius, net iš kelių valstijų čia atvykusius. Pasirodė pasiilgę vieni kitų. Kalbasi, negali atsiskirti. Pasidaro kaip viena šeima.

Patartina tiems, kurie nori Floridoje apsigyventi ir jau negrįžti į šaltus kraštus, atvykti pirmiausia į St. Petersburg ir čia apsigyventi. Čia yra pusėtinas lietuvių būrelis. Tai ir naujai apsigyvenusiems bus smagiau.

Jeigu kurie norite daugiau informacijų, galite klausiti Natalijos Senegen, kuri suteiks jums tinkamų informacijų ir galės parūpinti apsiostojimui vietą. Galite rašyti Natalie Senegen, 218-19 Ave. So., St. Petersburg, Fla. Minėtą moterį myli apšvieta ir yra pažangūs žmonės. Turi apsigyvenimui vietos.

Aš čia jau pripratau ir su daugeliu susipažinau. Laikas greit bėga. Turiu grįžti į Clevelandą. Čia lietuviai surengė išleistuvių atsisveikinimą.

Tūloje lietuvių sueigoje kas ten netinkamai kalbėjo, kitus lietuvius niekino. Tai tūli lietuviai dėl to įsiėdė. Bet nereikėtų paistyti tokių nepraustaburnių, kurie prie kitų kabinėjasi.

Apie 40 metų atgal, kai į Ameriką atvykdavo nemažai lietuvių, tada daugelis pasivalgė, įsigėrė pradėdavo klotis ir net muštis. Bet buvo sumanesnių lietuvių, kurie dėjo savo centus ir rūpinosi tų žmonių apšvieta. Sukūrė Literatūros Draugiją, leido knygas ir laikraščius. Ir vėl kiti laikai. Daugelis apšviėti. Bet dabar vėl atsiranda tokių, kurie užsiima keikimais ir net grąšinėmis tiems lietuviams, kurie nenori prie to žvėrinčiaus prigulėti.

Patartina tiems lietuviams, kurie myli savo tautos žmones, gerbti viens kitą, nedaryti gėdos savo tautai. Reikia gražiai su kitais apsieiti. Bukime draugiški. Tada galėsime santaikoje sugyventi.

Eva Simans.

Detroit, Mich.

Didelė sueiga

Sekmadienį, kovo 18, Draugijų salėje, 4097 Porter, atsi-bus mūsų spaudos vajininkų ir vajininkų pagarbos vakaras. Prasidės 5 val. po pietų.

Ižangos nebus. Tikimės, kad Laisvės ir Vilnės skaitytojų bus pilna salė. Taipgi visų Literatūros Draugijos, narių bus puiki metinė sueiga.

Daugelis senių myli pinaklį palošti. Dėl publikos pašilinksminimo nieko netruks. Komitetas kviečia visus dalyvauti.

★

Tarptautinė moterų diena

Kovo 4 d. mūsų darbščiosios moterys buvo surengusios tarptautinės moterų dienos minėjimą. Tai buvo bankietas, kuriuo visi buvo patenkinti, ypač moterų paruoštais skaniais valgiais.

Kalbėjo draugė Jonikienė iš Chicago. Nors ji tuo laiku nelabai sveikatoj gerai jautėsi, bet vistic kalbėjo apie tarptautinę moterų dieną. Už tai publika jai buvo dėkinga. Jonikienė perskaitė Korė-

jos moterų atsisaukimą į viso pasaulio moteris, kuriame jos išdėsto savo vargus ir žudynes šiame Korėjos kare. Kalbėtoja atsisaukė į visus darbuotus už taiką.

Lietuvių ir amerikoniškas jaunimas davė muzikalę programą. Labai puikiai jaunimas pasirodė su savo dainelėmis.

★

LLD 52 kp. narių susirinkimas

Sekmadienį, kovo 18, Draugijų salėje atsi-bus LLD 52 kp. narių susirinkimas. Prasidės 2 val. po pietų.

Kviečiami visi nariai atsilankyti į susirinkimą ir pasi-mokėti už šiuos metus savo duokles. Kovo mėnesį turėtų visi nariai pasimokėti savo mokesčių. Tai pagelbėtų draugijai išleisti tinkamą literatūrą.

Reportieris.

Miami, Fla.

Pastaba

Laisvės No. 43 tūlas pilietis iš Miamės miesto, pasirašas "Dešimtinę Davės," šaukia: kodėl aš neskubu su savo pažadėta dešimke. Turėjau laiko ik liepos mėnesio ir maniau už Miamės miesto ribų apvažiuoti ir paieškoti daugiau Laisvės veteranų su dešimkėmis ir kartu pasiūsti. Bet dabar tas korespondentas "dešimtinę davės" mane nuo to darbo paliuosavo, tai ir ačiu jam. Čia pat, įdedu ir mano dešimkę.

Zodis-kitas Laisvės redaktoriams. Aš nesuprantu, ko-kiems galams talpinama tokias mane niekinančias korespondencijas ir ką jie mano tuomi atsiekti. Visi redaktoriai mane pažįsta nebe pirmą dieną. Kas jau buvo pažadėta, tas ir bus ištesėta. Kodėl jūs tam savo bendradarbiui nepastebėjote, kad ne manim susirūpintu, o tais kryžiolais, kurie tyko diena iš dienos pasmaugti Laisvę? Ar tai yra gražu ir padoru visokiems slapukams duoti vietos saviems paškudinti. Raštas, taikomas man, turėjo tilpti Keleivyje, o ne Laisvėje.

V. J. Stankus.

Redakcijos prierašas.

Redakcija labai atsiprašo, už anos užgaunančios žinutės, neapsižiūrėtą praleidimą.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

RANDAVOJIMAI

PASIRANDAVOJA
Clark Township-Rahway, N. J.
Pasirandavoja 4 kambariai, visi šviesūs, oringi, be šilumos. O kam patiktų, tai galėtų pirkti ir visą namą. Visas namas iš 11 kambarių. Prašome kreiptis: 191 Harrison St., Clak Township-Rahway, N. J.
(50-52)

REIKALAVIMAI

REIKALINGAS FARMAI
DARBININKAS
Reikalingas Dairyman, pavienis, kuris yra turėjęs patyrimo prie karvių melžimo ir apžiūrėjimo. Turi mokėti šiek-tiek angliskai kalbėti. Rašykite man angliskai.
FRANK SIMISON
35-15 75th St., Jackson, N. J.
(50-52)

Chicago, Ill.

Ištekėjo dainininkė Konstancija Abekienė

Šių metų kovo mėnesio 6 d. civiliniai susituokė Petras Rimkus su gerai žinoma dainininke ir visuomenės veikėja Konstancija Abekiene.

Konstancija Abekienė per ilgus metus Chicagoje turėjo grožio saloną (beauty shop), o josios dabartinis gyvenimo draugas, Petras Rimkus, turi farmą Michigano valstijoje.

Šiuo žodžiu rašytojas nežino, kur Rimkai pastoviai apsigyvens, Chicagoje ar ant farmos. Vienas yra žinoma, kad jaunavedžiai, tuojau po vedybų, išvyko ant farmos. Atrodo, kad juodu ten ir gyvens, o Connie savo grožio saloną parduos.

Nuoširdžiai linkni gerbiame P. ir K. Rimkams laimingo šeimyninio gyvenimo.
Koresp.

Jei jūsų draugijai, klubui ar chorui reikia kokių stambesnių spaustučių: konstitucijų, mokesčių knygių ar kitko, — nesibaidykite, kad daug kainuos, pirma pasitarkite su Laisvės spaustuve.

PRANESIMAI

SO. BOSTON, MASS.
Viešniai pagerbti sueiga.
Kovo (March) 23-ą, šeštadienį, 6:30 vakaro, 318 Broadway, LLD moterys rengia gražią sueigą pagerbimui K. Petrickienės iš Brooklyn, N. Y., kuri tuo laiku viešės Bostono apylinkėse. Pagarsėjusi Naujojo Anglijos dainininkė Ona Minelkaitė ir vietiniai dainininkai duos gražią dainų programą. Turėsime įvairiaspalvių margučių ir kitokių skanumynų. Kviečiame visus iš arti ir iš toli dalyvauti šiame nepaprastai gražiame rengime. — Rengėjos.
(51-52)

SOUTH BOSTON, MASS.
Lietuvių Piliiečių Klubas rengia puiką vakariene, įvyks sekmadienį, kovo (March) 18, 5 val. po pietų, savoje patalpoje, 318 Broadway, So. Boston, Mass. Duos kalakutienos ir kilbas vakariene, taipgi bus ir graži programa svečių palinksminimui. Visus kviečiame dalyvauti. — V. K. Sija.
(51-52)

SUSIRINKIMAI

HARTFORD, CONN.
LLD Moterų Klubas susirinkimas įvyks kovo 19 dieną, 7:30 val. vakare, 153 Hungerford St. Visos draugės kviečiamos dalyvauti. — V. K. Sija.
(51-52)

Matthew A.
BUYUS
(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

South Boston, Mass.

DIDELIS BALIUS IR BANKIETAS

Rengia
LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS,
South Boston, Mass.

Ivyks Sekmadienį

KOVO-MARCH 18 DIENĄ

Pradžia 5-tą val. po pietų

Savoje Patalpoje

318 Broadway, So. Boston, Mass.

MAISTAS: kalakutiena, kilbasai su įvairiais prieskoniais, o suminkštinimui "stiprylai."

Taipgi bus ir graži programa.

Kviečiame visus atsilankyti, pavakarieniauti ir pasilinksminėti.
KOMITETAS.

Dėlei

Liudviko Burdulio

Mirties

Reiškiamo nuoširdžią padėką visiems draugams ir prieteliams, kurie prisidėjo prie mūsų suraminimo didžiojo liudėsio valandoje, dėl Liudviko Burdulio mirties.

Dėkojame visiems, kurie pagerbė gėlių vainikais, ir tiems, kurie laiškais ar žodžiu pareiškė mums užuojautą, taipgi visiems, kurie atvyko į šermenis ir kurie palydėjo į kapines.

Žmona Mary Burdulis ir visą šeimą

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruožta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

3 psl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily) -Ket., Kov.-Mar. 15, 1951

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Taikos Krusada važiuos dviemais traukiniais

Taikos Krusada važiuos dviemais traukiniais. Iš New Yorko į Washingtoną su American Peace Crusade delegacija važiuos virš 1,000 žmonių, dviemis specialiais traukiniais. Taip praneša krusados mobilizuotojų komitetas.

Iš visos šalies suvyks apie 2,500 iki 3,000 delegatų. Tikimasi, stambią delegaciją iš Pensilvanijos, taipgi grupių iš tolimųjų industrinių centrų — Clevelando, Detroito,

Chicago. Siunčia delegatus net iš Kalifornijos.

Newyorkiečių delegacijai už taiką vadovaus praėjusio karo veteranai, Aukso žvaigždės motinos, giminės kariaujančiųjų Korėjoje vaikų.

Taikos reikalais masiniai veiksmai Washingtono lyks kovo 15-tą, Kam galima, pasilikti ten ir 16-tą, atskiromis grupėmis atlankyti savo kongresmanus. T.G.

Operoje "La Traviata" bus ir daugiau aktorių

Pirmesniuose operos turinio pasakojimuose minėjome tik-tai aktorius žvaigždes. Tačiau žymaus operos direktoriaus

CONSTANCE FORTE tarnaitės Anninos rolėje Oddone Sommovigo grupėje

Operos tiktai gerai parsiduoda

Liberty Auditorijos vedėjas Wateris Brazauskas ir direktoriai tikisi skaitlingos publikos pamatyti — girdėti vaidinant operą šį sekmadienį, kovo 18-tą, auditorijoje. Draugai net iš New Jersey atvyks iš anksto išgity tikėtus sau ir savo grupei. Jie sako: "Mes nenorime stovėti arba atvykę taip toli grįžti operos visai nematę."

Yra atsitysta užsakymų tikietų iš Hartfordo, Philadelphijos ir iš eilės kiti miestų artimiausiose valstijose. Primitina, jog po vaidinimo įvyks šokiai. Ir kad auditorijos restauranas veiks visą dieną. Svečiai iš toliau ar vietiniai galės gauti pietus ar vakarienę.

Brooklyno moterims

Motery Apšvietos Klubu susirinkimas įvyks kovo 15-tos vakarą, 8 val., Liberty Auditorijos patalpose. Turime svarbių reikalų. Visos narės prašomos atsilankyti ir atvesti drauges. Valdyba.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Kriaučių Nepriklamingo Klubu nariams.

Kurie esate pametę klubo narysės knygutę ir tie, kurie turite nuo senų laikų knygutę, bet nesate pereinę metą pridavę klubui gyvenimo vietos antraš, ateiškite kovo 16 nuo 5 iki 8 valandos vakaro, arba kovo 17 d. nuo 2 iki 5 valandos po pietų į Lietuvių Amerikos Piliečių Klubu namą, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Ten valdyba priims antrašus ir gausite knygutę.

Kurie gavote atvirutes į susirinkimą, įvykusį kovo 8 d., tiems ateiti nereikia. Klubu valdyba. (51-52)

Mirė Kazys Tamošiūnas (Charles Thomas)

Antradienį, kovo (March) 13 d., Memorial ligoninėje, mirė Kazys Tamošiūnas, gyvens 346 E. 59th St., New York City. Jisai buvo apie 60 metų amžiaus. Pereitą vasarą jisai labai sirgo ir prašė draugų kraujo pagalbos. Atsirado keletas prietelių, kurie davė kraujo ir jis jau buvo pradėjęs sveikti. Grįžo iš ligoninės, dirbo ir, rodosi, dar galėjo gyventi. Tačiau, netikėtai, jo žmona pranešė telefonu Laisvei, kad Kazys Tamošiūnas jau mirė.

Jo kūnas išsiųs Perazzo Funeral Capel, 1165 2nd Ave., (tarpe 61 ir 62nd St.) New York City. Bus palaidotas ketvirtadienį, kovo 15 d., 2 val., Alyvų kapinėse, Maspeth, L. I. N. Y.

Kazys Tamošiūnas jaunystėje gyveno Montello, Mass. Vėliau atvyko į Brooklyną ir čia išgyveno apie 25 metus. Tik prieš keletą metų persikėlė į New Yorką.

Visu savo gyvenimo laiku jis buvo veiklus darbininkishame judėjime, duosnus su finansine parama darbininkų kovoms už šviesesnę rytojų. Tai buvo švelnaus būdo draugiškas žmogus. Didelis dienraščio Laisvės patrijotas.

Kas tik gali, privalo dalyvauti Tamošiūno laidotuvsė.

Dr. Stanislovaitis suteikė labai naudingų pamokų

Daktaro Jono Stanislovaitis atsilankymo iš Waterburio proga brooklyniečiai vėl turėjo labai naudingą apšvietos popietį praėjusį sekmadienį, Liberty Auditorijoje.

Daktaro kalbos tema pamatiniai buvo apie visuomenišką sveikatos apdraudą. Jisai priminė, kad tūlose šalyse, kaip švedijoje, Anglijoje, Vokietijoje jau keletą dešimtų metų praktikuojama visuomeninė sveikatos apdrauda vienokiame ar kitokiame laipsnyje.

Be visuomeniškos apdraudos vidutinė darbininkų šeima pražūsta į šitikius ilgai, sunkiai ligai. Dėl to prezidentas Rooseveltas buvo pasiūlęs, kad Kongresas būtų įneštas ir perleistas, padarytas įstatymu, bilius, kuris įvestų visoje šalyje valdinę sveikatos apdraudą.

Rooseveltas tai buvo pasiūlęs dar 1935 metais. Tačiau Kongresas ir iki šių dienų nėra tokio įstatymo nutaręs. Dėl ko? Daktaras nurodė, jog prieš tai veikia stambūs valstybės gamybos ir privatizų apdraudų interesai, taipgi pasitūrinčių vadovaujama gydytojų sąjunga. O žmonės, kuriems visuomeniškoji apdrauda reikalinga, iki šiol labai smarkaus veikimo neparodė ir už tai bilius vilkinamas.

Žmonės galėtų prisipirti tokį įstatymą priimti parašymu savo senatoriams ir kongresmanams, kad jie darbuotųsi ir balsuotų už Wagner-Murray-Dingell bilių, sakė daktaras.

Kova už visuomenišką sveikatos draudimą ir to laimėjimas dar neišrišty visko. Reikia darbuotis už geresnį gyvenimą bendrai, visose srityse, už taikų gyvenimą, be ko negali būti gero sveikatingumo net jei ir turėtume apdraudą. Daktaras palietė kai kurias protines ir kitas ligas, kurios plinta dėl rūpestingo, baimingo ir skurdaus gyvenimo. Gaila, kad neįmanoma viso to atpažinti rašte. Daug nustojo tas, kas jo turiningos kalbos negirdėjo.

Po kalbos, pasipylė gausa klausimų apie paliestus ir nepalietus kalboje dalykus. Tar-

Darbiečiai kritikavo komisijonierių dėl policijos brutaliskumo

Kalbėdamas bažnytinės draugijos pokilyje policijos komisijonierių Murphy pasakė, jog "teisingas policijos vartoti gerokai pajėgos." Jis sakėsi tam pritariąs. Prisimindama, kad daugžymas streikierių, arba demonstrantų taipgi viršininkų skaitoma teisingu policijos darbui, Amerikos Darbo Partija tą viršininko išsireiškimą skaito parėmimu policijos brutaliskumo.

Svarstė "Miracle" byla

Apeliacinis New Yorko valstijos teismas praėjusį pirmadienį svarstė filmos "The Miracle" byla. Jos skleidėjo Amerikoje Joseph Burstyn advokatas argumentavo, jog kartą leistą rodyti filmą neturėjo teisės uždrausti.

Filmos rodymas buvo sustabdytas pataikaujant kardisnolui Spellmanui, kuris tos filmos neketė. Advokatas sakė, kad tuo sustabdymu peržengiama konstitucinė religijos ir spaudos laisvė.

Teismas nuosprendžio neįspaskelbė. Sakoma, kad jie gali nuosprendį vilkinti iki gegužės mėnesio.

pe kitu, buvo tokių: Iš ko gaminami vitaminai? Ar reikia imti vitaminus? Kada žmogus pasensta protiniai? Ar sėmėnys gerai viduriams? Nuo ko gali būti užimas galvoje? Dėl ko iškyla ant žmogaus odos skaudžios dėdervinės? Ar kartą sirgęs begali iš naujo sirgti inflienza? Ar yra skirtumas tarp schizofrenikų ir paranojikų? Ar yra paranojikams vaistų? Kas daryti, jei protiniai ligoniai įeina į atskingas visuomeniškas vietas? Ar žvėrys ir gyvuliai yra giminingi?

Daktaras kantriai ir suprantamai atsakė visiems.

Suzanna Kazokytė, akompanuojant muzikai Bronei Sukackienei (Salinaitė), gražiai ir stipriai sudainavo "Šėrius žirgelį," Žilevičiaus; "Visur tyta," Gruodžio, ir "Let my song," Charles'o.

Pirmininkė K. Petrikienė pertraukė paprastus dalyvius prisidėti lėšoms padengti ir Motery Apšvietos Klubu ateities darbams. Sudėjo virš \$60.

Užbaigtuvėms turėjome labai jaudinantį momentą. Trumputę kalbą pasakė Kristina Stanislovaitienė, daktaro žmona, ir atidengė jos pačios rankomis tapytą daktaro J. J. Kaškiaučiaus paveikslą. Ji sakė:

"Daktaras su jumis, brooklyniečiais, praleido daugiausia savo liuosvalandžių. Ir žinau, kad jūs geriausiai įvertinsite tą dovaną. Kad daugiausia jo draugų galės ji

VISUOMENĖS ATYDAI!

Kada turite reikalą kreiptis į Laisvės įstaigą asmeniškai, telefonu ar laiškais, turėkite po ranka šias informacijas:

Laisvės raštinė su pirmadieniu, penktadienį įimtina, yra atdara nuo 8-tos val. ryto iki 7-tos vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos ryto iki 12-tos diena. Laisvės telefonas: Virginia 9-1827. Rašydami laiškus malonėkite adresuoti:

L A I S V Ė
110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.
Brooklyniečiai, kurie turite kokių parandavimų, ar bile. kokių paskelbimų, jei atvažiavimas asmeniškai neparanku, pašaukite per telefoną ir pasakykite savo reikalą, o mes jums atliksime taip, kaip reikės. Mokestį galėsite prisiųsti ar kada prie progos užėję į Laisvę užmokėsite savo bilą.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Mokslinė konferencija žuvininkystės išvystymo klausimais

KURŠIAI, 1950 m. gr. 29 d. — Kuršių marios turi didelę reikšmę mūsų respublikos žuvių pramonei. Šiuose vandenyse gausu įvairių žuvių rūšių: karšių, starkių, lydekų, ešerių, stintų, ir kt. Metinis žuvių sugavimas Kuršių mariose sudaro daugiau kaip 16 procentų respublikinio plano. Todėl labai svarbu teisingai eksploatuoti Kuršių marių vandenį, kad galima būtų kasmet didinti žuvių sugavimą.

I pagalbą žvejams atėjo moksliniai darbuotojai. Jau dvejį metai, kai vykdomi Kuršių mariose tyrimo darbai. Lietuvos TSR žuvių pramonės ministerijoje įvyko mokslinė konferencija, skirta Kuršių marių žuvininkystei išvystyti. Ją surengė Mokslų akademijos biologijos institutas drauge su žuvių pramonės ministerija. Be Biologijos instituto darbuotojų, konferencijos darbuose dalyvavo Jūrų žuvų ūkio ir okeanografijos visąsąjunginio mokslinio tyrimo instituto Baltijos filialo atstovai.

Jrengimai iš broliškųjų respublikų

KURŠĖNAI, sausio 5 d. — Šiomis dienomis iš Magnitogorsko į Daugelių plytinę prisiųstas didelio pajėgumo tiltinis kranas. Gauti ir kiti jrengimai, jų tarpe mašinos naujai elektros jėginei ir šiferio cechui. M. Urbutis

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambarių reikmenys — už griežtai žemas kainas

Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gera Patyrę Barberiai

REPUBLIC BAR & GRILL

Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasiūnekučiuoti, užkasti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto

LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.

Telefonas
EVergreen 4-8969

Petras Kapiskas

PALAIKO
BAR & GRILL
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174